

Living l'Havana

de Ferran Torrent

Dissabte 25 d'octubre

11:00h

Ferran Torrent i Llorca (Sedaví, l'Horta, 31 de maig de 1951) és un escriptor i periodista valencià, essent un dels més prolífics en català gràcies a l'alta xifra de vendes. Des dels seus inicis ha sigut conscient de les dificultats culturals i lingüístiques del País Valencià, però, en certa manera, el seu èxit representa la culminació de la normalització lingüística als territoris de parla catalana. Un dels trets més característics dels seus escrits és que fa ús de les variants valencianes. El gènere que més ha treballat és el de la novel·la negra. A més, col·labora cada dissabte i diumenge al programa de ràdio *La primera pedra* de RAC 1 des de fa diversos anys.

Educat en un col·legi de jesuïtes, va començar la carrera de Dret però la va deixar. Es dedicà durant anys a treballar en diverses feines: venedor, representant comercial i d'altres oficis, fins que l'èxit literari li va facilitar dedicar-se només a escriure.

Trajectòria literària

Començà amb una novel·la, *La gola del llop* (1983), escrita en col·laboració amb Josep Lluís Seguí i signada sota el pseudònim Pere Lavaca.

Assolí l'èxit de públic amb la sèrie de novel·la negra protagonitzada pel periodista i exboxejador Hèctor Barrera i el detectiu Butxana. *No emprenyeu el comissari* (1984), *Penja els guants, Butxana* (1985), *Un negre amb un saxo* (1989). Els dos protagonistes, amb l'ajuda d'un grupet de xoriços, s'endinsen als obscurs i intricats ambients de la prostitució i la delinqüència valenciana. La serie continua en *Cavall i rei* (1989). *L'any de l'embotit* (1993) és una novel·la d'humor amb ingredients de sèrie negra que pretén ser una sàtira sobre el món de la premsa i la política. *Gràcies per la propina* va ser guardonada amb el premi Sant Jordi 1994. En paraules del mateix autor, aquesta autobiografia novel·lada al cinquanta per cent li va permetre enfrontar-se als seus propis dimonis interiors.

A *La mirada del tafur* (1997) toca per primera vegada el tema del joc a la València dels anys finals del franquisme. Al cau d'una cafeteria regentada per dos germans, s'hi junta una timba de pòquer formada per un coronel de l'exèrcit, un comissari torturador, un macarra i un dels dos amos del garito, Ferran. Un atemptat anarquista, un assassinat i un cadàver que desapareix mostren un ambient polític i social corrupte, on la impunitat és possible.

L'illa de l'holandés (1999) presenta un escriptor i professor universitari d'idees marxistes deportat en una illa propera a la costa mediterrània. Hi troba un món gairebé aïllat, on l'amistat i la conversa són més importants que els esdeveniments polítics que estan succeint a la península, a l'Espanya franquista que s'enfonsa i desapareix.

Va rebre el guardó de la crítica de Serra d'Or per *Societat Limitada* (2000) amb la qual començà una anàlisi sobre la València actual, continuada amb *Espècies protegides* (2003). La trilogia finalitza amb *Judici Final* (2006). *Societat limitada* mostra els aspectes tèrbols del finançament dels partits polítics, les maniobres a l'ombra dels qui ocupen el poder, l'especulació sagnant dels constructors i la destrucció d'espais naturals que en resulta a un món sense escrúpols. A *Espècies protegides* utilitza de nou la figura de Juan Lloris, un empresari de la construcció que vol convertir-se en personatge social a través de la política i del futbol, per continuar dissecant amb precisió de cirurgia l'època actual. A *Judici Final*, a més d'antics personatges, un ex-militant de l'IRA entrarà en escena. *Només Socis* (2008) es podria considerar la continuadora de l'abans esmentada trilogia.

Quasi un llibre de viatges, *Living l'Havana* (1999), és la visió d'un turista com Ferran Torrent que recorre L'Havana desmuntant els tòpics de la Cuba actual: els hotels i restaurants emblemàtics, la prostitució com a forma de sobreviure, els havans, la gastronomia...

Torrent recupera les figures del comissari Butxana i del periodista Barrera, protagonistes de les seues primeres novel·les a *Cambres d'acer inoxidable* (2000). Recorren els ambients més perillosos i foscos de la València de final de segle on poques coses han canviat.

La vida en l'abisme, va ser finalista del Premi Planeta 2004. La versió catalana ha estat feta pel mateix autor. Sobre el fet que haja escrit en castellà i la polèmica que ha creat al món de les lletres catalanes, Torrent ja hi havia respost en una entrevista al diari El País feta quatre anys enrere: No ha pensat mai a passar-se al castellà? Si m'ofereixen el Premi Planeta, sí. Me'l donen, recull els 50 quilos i me'n torne a casa. No li sembla bé?. D'altra banda, ha escrit en castellà com fan habitualment l'escriptor basc, Bernardo Atxaga, o els gallecs Suso de Toro i Manuel Rivas. Aquesta novel·la ha guanyat també el Premi de la Crítica Literària Valenciana, organitzat a la ciutat d'Alcoi per l'Associació Valenciana d'Escriptors i Crítics Literaris.

Tres novel·les han estat portades al cinema sota la direcció de Francesc Bellmunt: *Un negre amb un saxo*, *Gràcies per la propina* i *L'illa de l'holandés*.

Com a prosa assagística podria considerar-se *Tocant València* (1995). Recopila i organitza els articles publicats a la revista *El Temps* tant les columnes escrites pel mateix autor com les converses mantingudes amb els periodistes Miquel Alberola i Vicent Martí. Repassa els seus ambients personals, València i les seues rodalies, la passió que sent per la boxa i tot allò que envolta aquest esport, la qüestió lingüística valenciana, el nom i l'ús del valencià, les seues idees polítiques d'esquerres però gens dogmàtiques com és el Torrent escriptor i novel·lista.

També ha escrit teatre amb Carles Alberola: *O tu o res* (1991), *Nit i dia* (1993). Ha participat com a guionista de cinema en tres pel·lícules sobre novel·les seues (*Un negre amb un saxo*, *Gràcies per la propina* i *L'illa de l'holandés*) i a la pel·lícula *El complot dels anells*.

La Institució de les Lletres Catalanes el va nomenar *Escriptor del mes* a l'abril de 1996.

D'altra banda, com a periodista, és constant la seua presència als mitjans de comunicació a través d'articles, cròniques i comentaris a diaris com El País, La Vanguardia o El Temps, a programes de ràdio i televisió (TV3, Catalunya Ràdio, Radio Nou).

El mateix Ferran Torrent reconeix que una de les majors dificultats quan escriu és el model de llengua. Ha volgut fer-la propera a la parla del carrer però sense allunyar-se de la normativa. Davant la diglòssia valenciana, l'aposta de Torrent per escriure en valencià fou arriscada. S'ha convertit en un narrador acompanyat pel reconeixement públic i el nombre de lectors.

Ferran Torrent viaja a La Habana del turismo sexual en su último libro

En primavera se empezará a rodar la adaptación de "L'illa de l'holandès"

"Mi obra siempre trata de vividores perdedores", dice Ferran Torrent (Sedaví, 1951). Living l'Havana (Columna), su último libro, lo corrobora. Se trata tanto de un manual habanero para "el turista que lleva dólares" como de la historia de un amor frustrado. Su protagonista es Vicent T., un auténtico hereu escampa que viaja cuatro o cinco veces al año a Cuba para encontrar sexo, comida, bebida y puros. Aunque también es, según Torrent, "un hombre herido en sus sentimientos".

Ferran Torrent sólo ha viajado una vez a Cuba durante nueve días, y no ha querido profundizar en la situación política y social del país: "Con el tiempo que estuve allí, no tengo derecho a entrar en este tipo de análisis", asegura. La mirada de Living l'Havana es, pues, "la del turista que lleva dólares". "Fui con dos amigos, estuve en los mejores hoteles y restaurantes, llevé una vida de desenfreno... Sé que esto no se corresponde con la realidad de Cuba, pero sí con una pequeña realidad de La Habana", explica. Una realidad hecha del humo de los cohíbas y partagás; de los manjares del Comedor del Aguiar y del Don Cangrejo; de las suites del Habana Libre y del Nacional; de las copas de El Floridita y La Bodeguita del Medio, y de los bailoteos en el Dos Gardenias y el Marea Baja. Torrent transmite lo que él sabe de la ciudad a través de los consejos que Vicent T. da a un hombre que no la conoce. Pero este hombre acabará conociendo tan bien lo que puede esperar de su viaje como el pasado y las pequeñas miserias de Vicent T.

En buena parte del libro aflora este tipo de turista occidental, eminentemente europeo, que llega a la ciudad atraído por la fama de las cubanas de ser buenas y amantes fáciles. ¿Existiría el turismo sexual si no fuera por las necesidades económicas de los habitantes de la isla? Aunque Torrent admite que existe un componente de necesidad, cree que se daría de todas formas: "Me da la impresión de que es un hecho genético. Los cubanos no tienen sentimiento de culpa respecto al sexo, lo entienden de una manera distinta a nosotros", afirma el autor.

El escritor, que ha visto dos de sus libros en el cine -Un negre amb un saxo y Gràcies per la propina, ambas dirigidas por Francesc Bellmunt-, espera poder ver pronto L'illa de l'holandès, su última novela. La película, que dirigirá Sigfrid Monleón, se empezará a rodar en primavera. Por el momento, después de acabar Living l'Havana, un libro inusual en su trayectoria, que escribió "para no perder el pulso narrativo", tiene ya terminadas las primeras páginas de su próxima novela, que hasta ahora lleva el título de L'alquimista dels dies.

ISABEL OBIOLS Barcelona 26 DIC 1999

EL PAÍS